

Nr 63.

Av herr **Frändén**, *angående ordnande av vissa lagfarts- och äganderättsförhållanden beträffande fast egendom.*

Inom Jämtlands län förekommer i betydande omfattning, att beviljade lagfarter icke överensstämma med de skattetal, som vederbörande jordägare innehåva enligt mantalslängd och jordregister. Flera anledningar till detta förhållande finnas. Mestadels torde orsaken vara att söka i de inom länet förekommande ökesskatterna, vilka ibland medräknats vid lagfartens beviljande men i andra fall uteglömts. Ofta förekommer även att vid arvskiten m. m. räknepel gjorts, som medfört att därefter beviljade lagfarter blivit felaktiga.

Enligt vad som försports har även inom vissa andra delar av landet i betydande omfattning kommit till synes brist på överensstämmelse mellan lagfarna skattetal, å ena sidan, samt jordregistrets och mantalslängdernas skattetal, å andra sidan.

Givevis vållas allvarliga svårigheter för den jordägande befolkningen därigenom, att lagfartsförhållandena ej äro ordnade. Dessa svårigheter komma särskilt till synes, då äganderätsfrågor i anledning av jordförvärv skola utredas och då fastighetskreditfrågor skola ordnas. Ävenledes vållas olägenheter och oreda vid jorddelningsförrättningar av olika slag.

De synpunkter, som vid åvägabrängande av överensstämmelse mellan skattetalen böra särskilt uppmärksammas, äro dels skyddet för rättssäkerheten, så att icke inteckningshavares eller annan sakägares rätt trädas för nära, dels ock bevarandet av reda i jordregistret. En utväg, som samtidigt den löser frågan torde tillgodose dessa synpunkter, är den, att på ansökan av en eller flera delägare inom en by lantmätare förordnas att bl. a. efter kungjort sammanträde å platsen verkställa ingående utredning av äganderättsförhållandena inom byn, samt att denna utredning, vilken bör avslutas genom meddelande av besvärshänvisning och granskas å lantmäterikontoret med ledning av jordregistret och tillgängliga äldre lantmäteriakter, prövas och fastställas av ägodelningsdomaren eller ägodelningsrätten, varefter rättelse alltefter den fastställda utredningens resultat sker antingen i lagfarts- och inteckningsböcker eller i jordregister och mantalslängd. Genom ett förfarande enligt nu skisserade linjer skulle rättssäkerheten bliva väsentligt bättre tillgodosedd än vid det allt emellanåt tillämpade förfarandet med kungörelser om vilande lagfartsansökningar, samtidigt som jordägarna skulle kunna få sina äganderätsfrågor skyndsammare utredda.

Givetvis kunna emellertid andra utvägar till frågans ordnande ifrågasättas. Det torde sålunda kunna tänkas att i det fall, att skifte övergår by eller hemman, beviljade lagfarter kunna få rättas till överensstämmelse med det fastställda skiftet. I detta sammanhang må omnämnas, att ett liknande förfarande redan lär praktiseras inom vissa delar av Dalarna, där lagfartsfrågan i sin helhet föreligger olöst.

Nu berörda spörsmål lära böra göras till föremål för en närmare utredning, vid vilken säkerligen även kommer att upptagas till behandling frågan om ordnande av lagfart jämväl i de fall, där någon lagfart över huvud taget icke kunnat åvägbringas.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa skyndsamt utredning av förevarande spörsmål samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 18 januari 1930.

A. O. Frändén.